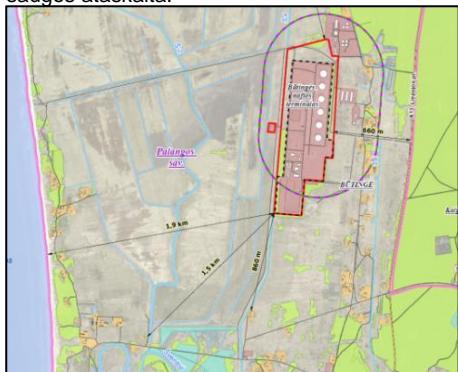

Informacija skirta gyventojams, kuriuos gali paveikti avarija ir į galimo pavojaus zoną patenkančių gretimų objektų veiklos vykdytojams.

BENDROJI INFORMACIJA

Veiklos vykdytojas	Akcinė bendrovė „ORLEN Lietuva“
Pavojingas objektas	Būtingės naftos terminalas
Adresas	Akcinė bendrovė „ORLEN Lietuva“ Vamzdynų ir terminalo operacijų padalinys Terminalo kelias 2, 00325 Palanga
Telefonas	+37044393459
El. paštas	butinge@orlenlietuva.lt
Interneto tinklalapis	www.orlenlietuva.lt

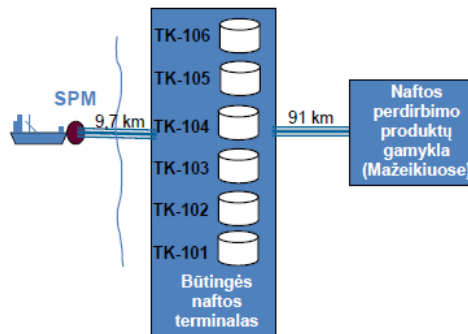
Ši informacija parengta vadovaujantis Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatais ir pavojingųjų medžiagų ir mišinių sąrašo, jų kvalifikacinių kiekių nustatymo ir cheminių medžiagų bei mišinių priskyrimo pavojingosioms medžiagoms kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 (toliau – Nuostatai). Vadovaujantis Nuostatais Būtingės naftos terminalas pagal esamus pavojingųjų medžiagų kiekius priskiriamas prie aukštesniojo lygio pavojingųjų objektų, kuriems taikomi Nuostatų reikalavimai. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos yra pateikta Pavojingo objekto saugos ataskaita.

Būtingės naftos terminalas yra pastatytas Lietuvos Respublikos šiaurės vakaruose, 2,3 km nuo Baltijos jūros kranto, apie 3 km į šiaurę nuo Šventosios miestelio ir apie 1,5 km nuo Lietuvos - Latvijos sienos.

VYKDOMA VEIKLA

Būtingės naftos terminalas yra reversinis naftos eksporto – importo terminalas, skirtas žaliavinės naftos saugojimui ir transportavimui iš tanklaivio į krantą (importas) arba atvirkščiai nuo kranto į tanklaivį jūroje (eksportas). Projektinis Būtingės naftos terminalo pajėgumas – 14 mln. tonų naftos. Pavojingame objekte naftos saugojimui yra skirti 6 rezervuarai: TK-101, TK-102, TK-103, TK-104, TK-105 ir TK-106 (iš jų 3 vnt. po 50000 m³ ir 3 vnt. po 52000 m³).

PAVOJINGAME OBJEKTE ESANČIOS PAVOJINGOSIOS MEDŽIAGOS, JŲ PAGRINDINĖS PAVOJINGOSIOS SAVYBĖS

Būtingės naftos terminale naudojama pavojinga medžiaga nafta. Agregatinis būvis – skystis. Saugojimo sąlygos – antžeminiai rezervuarai (TK-101 – TK-106).

Didžiausias galimas pavojingųjų medžiagų kiekis talpose - 306 000 m³.

Nafta – labai degus skystis ir garai, lengvai užsiliepsnojantis nuo ugnies šaltinio, įkvėpti naftos angliavandenių žmogaus organizmą veikia kaip narkotikai, sukelia nervų sistemos, širdies ir kraujotakos, kvėpavimo ir virškinimo organų veiklos sutrikimus ir susirgimus, poveikis pasireiškia bendru narkotiniu poveikiu, galvos skausmu, silpnumu, padidintu nuovargiu, kancerogeniška, prarijus ar patekus į kvėpavimo takus gali sukelti onkologines ligas ar mirtį. Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

GALIMŲ AVARIJŲ POBŪDIS IR PADARINIAI

Būtingės naftos terminale galima išskirti dvi galimų avarių grupes: avarijos terminalo jūrinės dalies įrenginiuose bei avarijos terminalo kranto dalies įrenginiuose. Pagrindiniai galimų avarių scenarijai: naftos išsiliejimas ir gaisras.

Didžiausią pavojų Terminalo darbuotojams ir šalia terminalo gyvenantiems žmonėms bei gretimų objektų darbuotojams gali kelti avarijos metu į aplinką patekusi nafta. Įvykus avarijai į aplinkos orą gali išsiskirti naftos garai ir dujos, kitaip vadinami lakiaisiais organiniais junginiais (LOJ), kurie kenksmingi ir pavojingi žmogaus sveikatai, supančiai aplinkai, keliantys gaisro ir sprogimo pavojų. Išsiliejus naftai, žmonės gali apsinuodyti LOJ, gaisro atveju didžiausią pavojų keltų gaisro dūmai.

Naftos garai ir dujos (LOJ) – bespalvės, degios, sprogios ir nuodingos dujos. Lengvai užsidega nuo kibirkščių ir ugnies. Dujos kaupiasi žemesnėse vietose, šuliniuose, rūsiuose. Dujų debesies kontakto su ugnimi ar kibirkštimi metu gali įvykti sprogimas.

Apsinuodijimo požymiai: jaudulys, galvos svaigimas, akių vyzdžių susitraukimas, pykinimas, seilėtekis, mieguistumas (pasireiškiantis per kelias valandas), galimas sąmonės netekimas.

Gaisro dūmai – kompleksinis įkaitinto oro, kietųjų ir skystųjų suspensijų, dujų, garų, aerozolių mišinys. Degant naftai ir naftos produktams gali išsiskirti šios toksiškos medžiagos: azoto oksidai, sieros oksidai, anglies oksidai sieros vandenilis, kietosios dalelės, nevisiškai sudegę angliavandenių gali virsti aromatiniiais angliavandeniliais (benzenu, toluenu, ksilenu), ir kt. Pastebėjus dūmus reikėtų vengti eiti per juos. Dūmų sudėtis yra nuspėjama, todėl žmogus gali užtrokšti dėl deguonies trūkumo bei apsinuodyti juose esančiais nuodingais aerozoliais.

Apsinuodijimo požymiai: viršutinių kvėpavimo takų ir plaučių pabrinkimas, gerklų ir bronchų spazmai, depresinis poveikis centrinei nervų sistemai – kvėpavimo susilpnėjimas, padidintas jautrumas toksinams.

AVARIJŲ KONTROLĖS PRIEMONĖS

Siekdama užtikrinti didelių pramoninių avarių, kurios gali sukelti tiesioginį ar uždelstą pavojų gyventojams ir (ar) aplinkai, prevenciją ir likvidavimą, Būtingės naftos terminalas rūpinasi techninių priemonių parengimu, organizuoja nuolatinius avarinių tarnybų ir terminalo darbuotojų mokymus ir pratybas.

Būtingės naftos terminale įgyvendinama ir nuolat gerinama saugos valdymo sistema apimanti darbuotojų funkcijas ir atsakomybes, didelių pavojų nustatymą ir vertinimą, veiklos kontrolę, pokyčių valdymą, pasirengimą avarijoms, vykdymo stebėjimą bei auditą ir priežiūrą.

Priešgaisrinę būklę nuolat kontroliuoja Mažeikių objektinės priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 3-oji komanda esanti nuolatinėje parengtyje Būtingės naftos terminalo teritorijoje.

Vadovaujantis Privalomų pranešimų tvarka avarių ir jų padarinių likvidavimui Terminale pasitelkiamos budinčios avarinės tarnybos ir specialiosios tarnybos, kurių veiksmus koordinuoja ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

INFORMAVIMAS ĮVYKUS AVARIJAI

1. Avarijos metu atsižvelgus į galimo pavojaus zoną Būtingės naftos terminalo atsakingi darbuotojai telefonu informuos:

- Palangos miesto savivaldybės, administracijos direktorių ir bendrojo skyriaus vyriausiąjį specialistą (atsakingą už civilinę saugą);
- AB „Palangos vandenys“ nuotekų valymo įrenginių atsakingus darbuotojus.

2. Darbuotojai, esantys Būtingės naftos terminalo teritorijoje, greta esančios įmonės bei aplinkinių namų gyventojai informuojami Būtingės naftos terminalo garsinės sirenos pagalba ir žmonės įspėjami garsiakbliais.

3. Pradėjus dirbti Palangos miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijai, tolimesnius sprendimus dėl gyventojų informavimo ir veiksmų priima komisijos pirmininkas – Savivaldybės administracijos direktorius.

4. Pranešimas aplinkiniams gyventojams vykdomas vadovaujantis Palangos miesto savivaldybės, administracijos direktoriaus patvirtintu Būtingės naftos terminalo išorės avariniu planu, su kuriuo galima susipažinti Palangos miesto interneto svetainėje www.palanga.lt (skiltyje – civilinė sauga).

5. Apie įvykusią avariją bus teikiama ši informacija:

- avarijos aplinkybės (vieta, laikas, priežastys);
- į aplinką patekusios pavojingosios medžiagos ir jų kiekiai;
- galimas pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai, prognozuojama avarijos plitimo teritorija ir galimi padariniai;
- paaiškinama, ką gyventojai ir gretimų objektų veiklos vykdytojai turi daryti ir kaip elgtis.

VEIKSMAI ĮVYKUS AVARIJAI

1. Išklauskite gautą pranešimą ir elkitės pagal nurodymą.
2. Jei nurodyta likti namuose, kuo skubiau sandariai uždarykite lauko duris, langus, orlaides ir vėdinimo angas, išjunkite dujas, elektrą.
3. Pajutę nemalonų ir vis stiprėjančių cheminių medžiagų kvapą, kai pradeda skaudėti ir svaigti galva ar pykinti, apsaugojimui nuo toksinių dujų ir gaisro dūmų užsidėkite respiratorių, jei respiratoriaus neturite, tokiu atveju užsiriškite sudrėkintą vatos ir marlės raištį arba nosį ir burną prisidėkite drėgnu rankšluosčiu ir kuo skubiau evakuokitės iš galimo užterštumo zonos. Judėkite kryptimi, kad vėjas pūstų į šoną.
4. Svarbu įsidėmėti, kad vietovės užterštumas pavojingųjų medžiagų dujomis ir garais atviraime lauke trunka trumpiau negu, pvz., miške, todėl venkite buvimo vietovėse, kur oro masių judėjimas mažesnis.
5. Neužmirškite artimųjų ir savo kaimynų, kuriems gali grėsti pavojus, pasiteiraukite ar jie girdėjo pranešimą.
6. Pasirūpinkite naminius gyvūnais, suvarkite gyvulius į tvartus, sandariai uždarykite duris.
7. Jei reikalinga skubi pagalba, kreipkitės skubiosios pagalbos tarnybų telefonu:
8. Avarijos metu laikykitės avarinių ar specialiųjų tarnybų nurodymų ir reikalavimų.
9. Esant neaiškumams kreipkitės į Būtingės naftos terminalo atsakingą darbuotoją, tel. **+37046396459** (pokalbiai šiuo numeriu įrašomi).

PAVOJINGOJO OBJEKTO PLANINIAI PATIKRINIMAI

Įgyvendintų techninių, organizacinių ir administracinių priemonių atitikimą Nuostatų reikalavimams, Būtingės naftos terminalo, kaip aukštesniojo lygio pavojingojo objekto tikrinimą, ne rečiau kaip kas 12 mėn. pagal patvirtintą patikrinimų grafiką atlieka kompetentinga institucija ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos.

Patvirtinti tikrinimų grafikai ir jų pakeitimai skelbiami Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento svetainėje <http://pagd.lrv.lt>

KUR TEIKIAMA SMULKESNĖ INFORMACIJA

1. Susipažinti su Būtingės naftos terminalo Saugos ataskaita ir plačiau sužinoti apie AB „ORLEN Lietuva“ vamzdynų ir terminalo operacijų padalinį, Būtingės naftos terminalą galima AB „ORLEN Lietuva“ interneto svetainėje, www.orlenlietuva.lt.
2. Būtingės naftos terminalo išorės avarinis planas patalpintas Palangos miesto interneto svetainėje www.palanga.lt (skiltyje – civilinė sauga). Jame numatyti veiksmai ir priemonės skirtos galimoms avarijoms Būtingės terminale ir už jo ribų likviduoti, jų padariniams šalinti, gyventojų perspėjimo ir informavimo organizavimas.

INFORMACIJA VISUOMENEI APIE PAVOJINGĄJĮ OBJEKTĄ

Akcinė bendrovė „ORLEN Lietuva“ Vamzdynų ir terminalo operacijų padalinys BŪTINGĖS NAFTOS TERMINALAS

2019 m.